Suomen Pysyvä Edustusto Bryssel EUE NEUVOSTORAPORTTI EUE2018-03723

EUE Holm Mikko(UM), Lehtinen Jonna(UM), Peltola Janne(UM), Kytölä Pirjo(UM) 17.12.2018

Asia
Kilpailukykyneuvosto

Kokous
Kilpailukykyneuvosto 29.11.2018 - 30.11.2018

Ministerit hyväksyivät yleisnäkemykset asetuksista koskien yritysten ja verkkoalustojen yhteyksistä sekä ajoneuvojen yleistä turvallisuutta. Lisäksi hyväksyttiin osittainen yleisnäkemys koskien sisämarkkinaohjelmaa.

Ministerit kävivät politiikkakeskustelun sisämarkkinoiden kehittämisestä. Komission viesti jäsenvaltioille oli selvä. Puheiden ja tekoja välillä on ristiriitaa. Tarvitaan sitoutumista sisämarkkinoiden kehittämiseen. Keskustelussa jäsenvaltiot painottivat erityisesti digitalisaation mahdollisuuksien parempaa hyödyntämistä sekä palvelumarkkinoiden kehittämistä. Monet jäsenvaltiot korostivat myös holistisempaa sisämarkkinapolitiikkaa.

Muissa asioissa puheenjohtaja tiedotti muun muassa lääkepantenttien lisäsuojaa koskevan asetusehdotuksen käsittelytilanteesta.

Lopuksi Romania kertoi tulevan EU-puheenjohtajuuskautensa pääprioriteeteista.

Tutkimus- ja avaruusosiossa saavutettiin yleisnäkemys Horisontti Eurooppa -ohjelman asetuksesta. Avaruusohjelman osalta käytiin edistymisraportin pohjalta keskustelu, jossa isompia kiistakysymyksiä ei noussut ja jäsenmaat varsin yksimielisesti olivat valmiit etenemään ohjelman kanssa nopeasti.

TORSTAI 29. MARRASKUUTA 2018 (klo 9.30)

1. Esityslistan hyväksyminen

Hyväksyttiin asiakirjan 14520/18 mukaisesti.

2. A-kohtien hyväksyminen

Hyväksyttiin asiakirjan 14522/18 mukaisesti.

SISÄMARKKINAT JA TEOLLISUUS

Lainsäädäntökäsittelyt
(Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 16 artiklan 8 kohdan mukainen julkinen käsittely)

3. Asetus yritysten ja verkkoalustojen yhteyksistä
Yleisnäkemys

Kilpailukykyneuvosto hyväksyi jäsenvaltioiden yhteisen kannan puheenjohtajamaa Itävallan ehdotuksen mukaisena yritysten ja verkkoalustojen yhteyksistä.

PJ (*Itävallan talousministeri Margarete Schramböck*) kertoi ehdotuksen olevan PJ-kautensa prioriteetti ja toivoi neuvoston voivan hyväksyä kompromissiehdotuksen neuvoston yleisnäkemykseksi. On tärkeää lisätä avoimuutta verkkoalustojen ja yrityskäyttäjien välisiin sopimusehtoihin, varmistaa tehokkaat oikeussuojakeinot ja yhtenäistää alan säädösympäristöä.

Komissio (*komissaari Mariya Gabriel*) kiitti Itävaltaa ja Bulgariaa näiden puheenjohtajana tekemästä työstä ehdotuksen viemiseksi eteenpäin. Alustatalouden sääntely on haastavaa, mutta kuitenkin ongelmana on ollut voimankäytön jakautuminen alustojen ja yritysten välisissiä sopimussuhteissa. Uuden teknologian suojelu voi aiheuttaa ristiriitoja ja siksi sääntelyssä pitää ottaa huomioon sisämarkkinoiden kilpailu- ja tekijänoikeussäännöt. Komissio on tehnyt arvion nykytilanteesta ja päätyi ehdottamaan kevyellä sääntelyllä. Komissio on myös perustanut päätöksellään seurantakeskuksen tarkastelemaan alustatalouden kehitystä. Lisäksi yhteistyö kansallisten viranomaisten kanssa tuo varmasti tietoa alan kehityksestä. Nykyisiin sopimussuhteisiin liittyvien ongelmien ratkaisemiseksi tarvitaankin koordinoitua yhteistyötä ja EU-tason sääntelyä. On tärkeä edetä nopeasti ja saada asia hyväksyttyä.

Lähes kaikki jäsenvaltiot käyttivät puheenvuoron. Jäsenvaltiot toivat puheenvuoroissaan esille näkökulmiaan jatkoneuvotteluun Euroopan parlamentin kanssa.

Keskustelussa nousi esiin se, ettei yritysten hallinnollista taakkaa tule lisätä sääntelyllä ja että järjestykseen vaikuttavissa muuttujissa ei tule velvoittaa paljastamaan liikesalaisuuksia. PJ:tä kannustettiin pitämään EP:n kanssa neuvoteltaessa kiinni tasapainoisesta näkökulmasta ja kilpailukyvystä. Jos säännellään enemmän, pitää analysoida ensin tarkkaan ja sitten miettiä seuraavia askelia. Muutama jäsenvaltio painotti asetuksen tehokkaan noudattamisen yritysten ja kuluttajien hyväksi ja olivat valmiita tarkastelemaan asiaa kolmikantaneuvotteluissa pidemmällekin. Vastapainona muutama jäsenmaa taasen painotti, että yleisnäkemys on maksimi, mitä jäsenmaat voivat hyväksyä ja siksi nyt sovitusta tulee pitää kiinni neuvotteluissa EP:n kanssa. Myös EU-lainsäädännön yhteneväisyyden olevan tärkeyttä korostettiin – kyseessä horisontaalinen asetus, joka koskee montaa sektoria ja siksi sääntelyn pitää olla EU-tasolla, ei kansallisesti.

FI toi esille seitsemän jäsenvaltion (CZ, EE, FI, IE, LV, PL, UK) yhteisen lausuman, jossa nämä maat totesivat suhtautuvansa varauksellisesti asetuksen noudattamisen valvontaan viranomaistoimin (uusi artikla 12a). Yritysten välisissä sopimussuhteissa on keskeisenä elementtinä sopimusvapaus, johon tulee puuttua vain välttämättömissä tilanteissa. Komission ehdotuksen sisältämä oikeussuojakeinojen vahvistaminen olisi tässä yhteydessä riittävää. Lausumassa todettiin, että artikla 12a ei saa velvoittaa jäsenmaita tekemään viranomaisvalvontaa. Lisäksi maat painottivat, että tulevissa neuvotteluissa Euroopan parlamentin kanssa ei saa mennä sääntelyssä pidemmälle, mistä nyt neuvostossa on sovittu. On tärkeä säilyttää komission alkuperäinen tavoite avoimuuden varmistamisesta kevyellä puitesääntelyllä. Jotta EU:ssa voidaan hyödyntää nopeasti muuttuvan digitaalisen

toimintaympäristön luomia mahdollisuuksia, tulee lainsäädäntöympäristön olla kilpailukykyinen ja innovatiivisen yritystoiminnan kehittymistä tukeva.

PJ totesi jäsenmaiden puheenvuoroista korostuneen, että sisämarkkinoiden yhteneväisyyden ja kevyellä sääntelyllä etenemisen olevan tärkeää. PJ oli kiitollinen, että tämä tärkeän asetusehdotuksen käsittelyä voidaan viedä nyt eteenpäin. Jäsenmaiden kommentit on otettu huomioon ja lausuma kirjattu neuvoston pöytäkirjaan. PJ piti tekstiä hyvänä pohjana kolmikantaneuvotteluihin, jotka alkavat joulukuussa ja jatkuvat Romanian PJ-kaudella.

4. Asetus sisämarkkinaohjelmasta
Osittainen yleisnäkemys

Kilpailukykyneuvosto hyväksyi jäsenvaltioiden osittaisen yhteisen kannan puheenjohtajamaa Itävallan ehdotuksen mukaisena sisämarkkinaohjelmasta.

PJ totesi, että ehdotus on osa MFF-pakettia ja sen tavoitteena on poistaa ohjelmien välisiä päällekkäisyyksiä ja tuoda rahoitukseen joustavuutta. Ehdotuksen avulla parannetaan sisämarkkinoiden toimintaa ja kilpailukykyä. Neuvostossa tavoitteena on osittainen yleisnäkemys. Auki jäävät kohdat liittyvät horisontaalisiin MFF-lainsäädäntöpakettia koskeviin kohtiin.

Komissio (*komissaari Bieńkowska*) kiitti PJ:tä erinomaisesta työstä. Sisämarkkinaohjelma laaditaan nyt ensimmäistä kertaa. PJ on ottanut ehdotuksessaan huomioon mm. matkailualan yritykset ja eräitä muita tarkennuksia. Komissio antoi PJ:lle täyden luottamuksen asian viemiselle eteenpäin. Asian käsittelyyn on aikaa maaliskuuhun 2019 saakka.

Vajaa puolet jäsenvaltioista käytti puheenvuoron. Keskustelussa nousi esiin se, että budjetin koko tulee olla riittävä pk-yrityksiin liittyen sekä matkailualan pk-yritysten huomioiminen tukikelpoisissa toimissa. Puheenvuoroissa myös korostettiin sitä, että ehdotus tuo synergiaa eri sektoreiden välille ja joustavuutta varojen käyttöön.

5. Asetus ajoneuvojen yleisestä turvallisuudesta
Yleisnäkemys

Kilpailukykyneuvosto hyväksyi jäsenvaltioiden yhteisen kannan puheenjohtajamaa Itävallan ehdotuksen mukaisena ajoneuvojen yleisestä turvallisuudesta.

PJ totesi, että kyseessä on tärkeä asetus, jonka avulla voidaan vähentää liikenteessä loukkaantuneiden ja kuolleiden määrää.

Komissio (*komissaari Bieńkowska*) totesi, että tämä asetus on ainutlaatuinen mahdollisuus laskea kuolonuhrien määrä sekä samalla antaa myös mahdollisuuksia innovaatioille ja liittää autot verkkoon (*connected cars*). Komissio pahoitteli sitä, että EP ei ole vielä valmis oman ehdotuksensa kanssa.

Muutama jäsenvaltio käytti puheenvuoron. Keskustelussa nousi esiin teknologianeutraaliteetin tärkeys ja kuljettajattomat autot.

<u>Muut kuin lainsäädäntöasiat</u>

6. Päätelmät EU:n tulevasta teollisuuspolitiikan strategiasta

Kilpailukykyneuvosto hyväksyi päätelmät EU:n tulevasta teollisuuspolitiikan strategiasta.

Päätelmäkeskustelun yhteydessä käsiteltiin samalla REACH-asetuksen tarkastelu teollisen kilpailukyvyn kannalta (Muut asiat kohta 9 d)). Pääosa keskustelusta käytiin lounaalla.

PJ esitteli joukon teollisuuspolitiikkaan liittyviä aloitteita, erityisesti tekoälyaloitteita. PJ keskittyi tulevan teollisuuspolitiikan keskeisiin suoritusindikaattoreihin ja monitasoiseen hallintotapaan. PJ oli laatinut myös PJ-raportin aiheesta (dokumentti 14217/18). PJ korosti REACH-tarkistuksen merkitystä, koska se on hyvä esimerkki esteiden erottamisesta eri alueiden välillä.

Komissio (*komissaari Bieńkowska*) suhtautui myönteisesti päätelmiin ja korosti kahta keskeistä tekijää. Ensinnäkin vähähiiliseen talouteen siirtymisen tarjoamat mahdollisuudet korostivat komission ilmastonmuutoksen julkaisemista. Komission on perustanut strategisen foorumin, jossa tarkastellaan keskeisiä arvoketjuja. Foorumin suositukset julkaistaan kesällä 2019. Komissio suhtautui myönteisesti REACH-asetukseen keskittymiseen teollisuuden kilpailukyvyn kannalta. He jatkaisivat vuoropuhelua edistymistä koskevien suositusten edistämiseksi.

Kilpailukyky ja kasvu -työryhmän korkean tason kokoonpanon puheenjohtaja kertoi ryhmän työstä teollisuuden kilpailukyvyn indikaattoreiden huomioon ottamiseksi.

Salissa käytiin vain lyhyt keskustelu aiheesta, koska keskustelu oli tarkoitus käydä lounaalla. Keskustelussa nousi esiin se, että EU:n olisi otettava huomioon yleinen lähestymistapa teollisuuspolitiikkaan eli huomioitava muiden politiikkasektoreiden vaikutus teollisuuden kilpailukykyyn. Lisäksi korostettiin pk-yritysten huomioimista, digitaalisaatiota ja kilpailukykyneuvoston horisontaalista roolia. Viimeisen osalta kiiteltiinkin REACH-tarkastuksen esittelyä neuvostolle.

7. Sisämarkkinoiden tulevaisuus

Ministerit kävivät politiikkakeskustelun sisämarkkinoiden tulevaisuudesta. Samassa yhteydessä käsiteltiin perinteinen sisämarkkinatilanteen tarkistaminen (*asiakohta 8*) sekä esiteltiin Suomen, Tanskan, Irlannin ja Tšekin EU:n palvelumarkkinoita koskevan yhteisselvityksen tuloksia *(asiakohta 9e*).

Komissio (*varapuheenjohtaja Katainen*) korosti, että EU:ta haastetaan sekä sisältä että ulkoa. Sisämarkkinoitakaan ei voida pitää itsestäänselvyytenä. Tarvitaan rehellinen keskustelu siitä, mikä on sisämarkkinoiden todellinen tilanne. Sisämarkkinoita voidaan kehittää vain, jos jo sovituista säännöstä pidetään kiinni ja ne pannaan täytäntöön. Eurooppalaiset yritykset tarvitsevat sisämarkkinoita menestyäkseen globaalisti. Vastuu tästä on sekä komission että jäsenvaltioiden. Keskustelua sisämarkkinoiden kehittämisestä on jatkettava Romanian ja Suomen EU-puheenjohtajuuskausilla. On jatkettava pohdintoja mm. digitalisaation, kiertotalouden ja tekoälyn ottamiseksi haltuun.

Komissio (*komissaari Bieńkowska*) totesi, että eurooppalaisten yritysten kilpailukyky globaaleilla markkinoilla on heikentynyt. Eurooppalaisia yrityksiä ei juurikaan näy suurimpien (start-up)yritysten listalla. Tämän tilanteen korjaaminen edellyttää toimivampia sisämarkkinoita, joilla on myös mahdollisuus kasvaa. Komission vahva viesti ministereille oli, että liian usein puheet ja teot eivät sisämarkkinoiden kehittämisessä kohtaa.

Politiikkakeskustelussa useat jäsenvaltiot (ml. Suomi) painottivat, että taustalla oleva komission tiedonanto on ensimmäinen askel sisämarkkinoiden kehittämistä koskevassa nyt alkaneessa keskustelussa. Työtä on jatkettava ja on hyvä, että Eurooppa neuvosto käsittelee sisämarkkinoiden kehittämistä tarkemmin maaliskuussa. Samassa yhteydessä useat jäsenvaltiot (ml. Suomi) pitivät keskeisenä sitä, että ratkaisujen pohjaksi saadaan riittävä määrä tutkimuksiin ja selvityksiin perustuvaa tietoa markkinoiden toiminnasta.

Sisämarkkinoiden keskeisten kehityskohteiden nähtiin liittyvän ennen muuta palvelumarkkinoiden kehittämiseen sekä digitalisaation mahdollisuuksien hyödyntämiseen. Eräät jäsenvaltiot katsoivat, että sisämarkkinoiden kehittämisessä keskeistä on se, minkälaisia ratkaisuja löydetään pk-yritysten kannalta. Useat jäsenvaltio yhtyivät komission näkemykseen siitä, että olemassa olevan sääntelyn täytäntöönpanon on oltava tehokkaampaa. Muutama jäsenvaltiot kuitenkin korosti sitä, että myös komission omien ehdotusten on oltava tehokkaita.

Puheenjohtaja kertoi, että tulee välittämään keskustelun keskeiset viestit Eurooppa neuvostolle, jonka on tarkoitus käsitellä sisämarkkinoiden kehittämistä joulukuussa ja maaliskuussa.

8. Kilpailukykytilanteen tarkistaminen

Käsiteltiin asiakohdan 7 yhteydessä.

<u>Muut asiat</u>

9. a) EU:n toiminta tiettyjen valtion monialaisen tuen muotojen osalta
Puheenjohtajavaltion tiedotusasia

PJ totesi, että neuvosto oli hyväksynyt Euroopan parlamentin kanssa sovitut muutokset valtiontukia koskevassa asetuksessa 26.11. Asetus hyväksytään kokonaisuudessaan, kun monivuotisesta rahoituskehyksestä (MRK) on sovittu.

Komissio (*komissaari Bieńkowska*) totesi, että asetuksen tarkoituksena on parantaa EU-rahoitusohjelmien ja valtiontukisääntöjen vuorovaiktusta. Tarkoitus on, että hallinnollinen työ kevenee ilman, että vaikutetaan sisämarkkinoiden kilpailukykyyn.

Muutama jäsenmaa käytti puheenvuoron. Keskustelussa korostettiin sitä, että valtiontuella ei siirretä työpaikkoja jäsenvaltioiden välillä, minkä myötä kiiteltiin komissiota siitä, että se oli tämän vahvistanut. Muutama jäsenvaltio nosti esiin sen, että tukisäännöissä olisi pitänyt edetä selkeämmin Euroopan yhteistä etua koskevien tärkeiden hankkeiden (IPCEI) edistämisen suuntaan.

b) Käsiteltävänä oleva säädösehdotus
(Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 16 artiklan 8 kohdan mukainen julkinen käsittely)
Asetus lääkkeiden lisäsuojatodistuksesta

Komissio (*komissaari Bieńkowska*) kertoi ehdotuksen käsittelytilanteesta. Komission mukaan tasapaino on löytymässä innovatiivisen ja geneerisen lääketeollisuuden etujen välillä. Komission mukaan keskeisimmät avoinna olevat yksittäiset asiat liittyvät varastointiin sekä säännöksen ajalliseen sovellettavuuteen.

Osa jäsenvaltioista ei ollut edelleenkään vakuuttunut ehdotukset hyödyllisyydestä. Nämä jäsenvaltiot korostivat tutkimus- ja innovaatioinvestointien turvaamista sekä vahvaan eurooppalaiseen aineettomien oikeuksien politiikkaan. Osa jäsenvaltioista taas piti ehdotusta välttämättömänä lääketeollisuuden globaalien kilpailuedellytysten kannalta. Nämä jäsenvaltiot korostivat tarvetta turvata tasapuoliset toimintaedellytykset eurooppalaiselle teollisuudelle. Osa jäsenvaltioista korosti tarvetta löytää selkeärajainen kompromissi eri intressien välillä.

c) Pk-yritysedustajien verkoston raportti
Komissio esittelee

Komissio (komissaari Bieńkowska) esitteli asian. Pk-yritysten elpyminen on jatkunut (työllisyys ja liikevaihto kasvaneet) ja yli 70 % pk-yrityksistä harjoittaa vientiä. Pk-yritysten kasvulle on kuitenkin vielä esteitä sisämarkkinoilla. Näitä tutkitaan tarkemmin pk-yritysedustajien verkostossa. Mahdollisuuksia pk-yritysten kasvuun on mm. julkisten hankintojen avulla sekä rahoituksen saamisen helpottamisessa.

d) REACH-asetuksen tarkastelu teollisen kilpailukyvyn kannalta
Puheenjohtajavaltion tiedotusasia

Käsiteltiin asiakohdan 6. yhteydessä.

e) EU:n palvelukauppa toimivaksi kaikille – Innovaatioiden ja kilpailukyvyn tehostaminen koko EU:n taloudessa
Irlannin, Suomen, Tanskan ja Tšekin valtuuskuntien tiedotusasia

Käsiteltiin asiakohdan 7 yhteydessä.

f) Seuraavan puheenjohtajavaltion työohjelma
Romanian valtuuskunnan tiedotusasia

Romania esitteli EU-puheenjohtajuuskautensa keskeisiä painopisteitä. Romania kertoi kautensa olevan EU:n tulevaisuuteen orientoitunut. Keskustelu EU:n tulevaisuudesta on tärkeää ja yksi keskeisimmistä prioriteeteista. Kansalaiset on asetettava EU-politiikan keskiöön.

Romanian kaudella viralliset kilpailukykyneuvoston kokouksen järjestetään 18.–19.2.2019 sekä 27.–28.5.2019.

PERJANTAI 30. MARRASKUUTA 2018 (klo 10.00)

AVARUUS

Lainsäädäntökäsittelyt
(Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 16 artiklan 8 kohdan mukainen julkinen käsittely)

10. Asetus unionin avaruusohjelman perustamisesta

Puheenjohtajan laatiman edistymisraportin perusteella neuvostossa käytiin keskustelu kolmesta keskeiseksi nostetusta asiakokonaisuudesta: 1) hallinnon avainperiaatteet hallinnon tavoitteiden täyttämiseksi, 2) EU:n autonominen avaruuteen pääsy ja 3) avaruuden ekosysteemien edistäminen ja

uudet liiketoimintamallit. Puheenjohtajan tarkoituksena on varmistaa, että joulukuussa kokoon saadaan teksti, jonka perusteella Coreperilta saadaan mandaatti EP:lle.

Alussa komissio (*komissaari Bieńkowska*) vetosi jäsenmaihin nopean etenemisen takaamiseksi koskien vielä avoinna olevia seikkoja, jotka komission näkemyksen mukaan eivät ole keskeisiä kysymyksiä ohjelman kokonaisuuden kannalta.

Ministereiden keskustelussa jäsenmaat olivat suurista linjoista melko yksimielisiä. Nopeaa etenemistä yhteisymmärrykseen pidettiin tärkeänä. Poikkeuksen tähän muodosti Saksa, joka toivoi vielä periaatteellista keskustelua avaruusohjelmasta. Saksa totesi, ettei voi tässä muodossa hyväksyä asiakokonaisuuteen 2 (pääsy avaruuteen) liittyvää esitystä. Saksa korosti ESA:n roolia EU:n avaruusalan selkärankana. Tämän vuoksi Saksan mukaan myös uuden organisaation nimi on keskeinen kysymys – päällekkäisyyksien välttämisen tärkeyden vuoksi myöskään nimen ei tule indikoida, että ollaan perustamassa uusi, ESA:n kanssa kilpaileva toimija.

Ensimmäisen asiakokonaisuuden osalta jäsenmaiden puheenvuoroissa usein esiin nousseiden seikkojen joukossa olivat päällekkäisyyksien välttäminen uuden ohjelman, EU:n, ESA:n ja jäsenmaiden rooleissa, kustannustehokkuus, hallinnollinen tehokkuus, selkeä tehtävien jako ja toimiva yhteistyö. Romania kertoi järjestävänsä avaruusasioiden erityisneuvoston ensi toukokuussa. Avaruusneuvoston toiminnan uudelleenkäynnistäminen sai kannatusta myös muutaman muun jäsenmaan puheenvuoroissa (IE, UK).

Toista asiakokonaisuutta, autonomista ja riippumatonta pääsyä avaruuteen, pidettiin yleisesti tärkeänä. Esiin nostettiin kilpailukyvyn kannalta myös avoin ja vapaa datapolitiikka sekä turvallisuus.

Ekosysteemien suhteen keskeisenä pidettiin downstream-toimintaa ja kaikkien yritysten tasapuolista pääsyä avaruusalalle. PK-sektorin roolin tärkeyden nosti esiin usea maa. Puola esitti konkreettisesti pk-yritysten osuuden nostamista minimissään 20 %: iin.

Lopussa komissaari Biénkowska totesi vielä, ettei ohjelman artikla 5 (pääsy avaruuteen) vesitä ESA:n toimintavaltuuksia ja rohkaisi kaikkia pohtimaan kantaansa.

TUTKIMUS

<u>Muut kuin lainsäädäntöasiat</u>

11. Päätelmät eurooppalaisen tutkimusalueen hallinnoinnista

Lainsäädäntökäsittelyt
(Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 16 artiklan 8 kohdan mukainen julkinen käsittely)

Päätelmät hyväksyttiin.

12. Euroopan horisontti -paketti – Tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelma (2021– 2027)

a) Puiteohjelma ja sen osallistumista ja tulosten levittämistä koskevat säännöt
b) "Euroopan horisontin" täytäntöönpanoa koskeva erityisohjelma

Puheenjohtajamaa Itävalta tavoitteli laatimansa kompromissiehdotuksen pohjalta osittaista yleisnäkemystä puiteohjelmasta ja sen osallistumissäännöistä. Keskeisimmät kysymykset koskivat

seuraavia asioita: 1) ns. heikommin pärjäävien jäsenmaiden (EU13) tukemiseen tähdätyt erityistoimet ja puheenjohtajan nk. Advancing Europe -paketti. 2) ohjelman rakenne (klusterien jakaminen pilarissa II), 3) tutkijan kotimaahan paluun tukeminen (pilari I), 4) EIC:n eri rahoitusmuotojen osuudet (ns. sekarahoitus, avustukset, pääomasijoitus) (pilari III), ja 5) kumppanuushankkeiden mahdollinen enimmäisosuus ohjelman budjetista.

Komissio (komissaari Moedas) piti kunnianhimoista edistymistä ohjelman käsittelyssä erittäin tärkeänä ja kiitti Itävaltaa etukäteen (ja jälkikäteen) hienosta työstä.

Advancing Europe –paketista, joka sisältää pehmeitä toimia osallistumispohjan laajentamiseksi, innovaatiokuilun pienentämiseksi ja yhteistyölinkkien vahvistamiseksi, oli jo Coreperissa saavutettu sopu. Unkari jätti kuitenkin lausuman paketin riittämättömyydestä. Slovakia, Kroatia, Tšekki, Unkari ja Liettua jättivät lisäksi yhteisen lausuman eri maiden tutkijoiden yhtenäisen palkkauksen edistämisestä tulevissa neuvotteluvaiheissa. Tämän odotetaan nousevan trilogeissa merkittäväksi kysymykseksi.

Ohjelman rakenteesta käytiin keskustelu, jossa Ranskan ja Italian johdolla yritettiin irrottaa avaruus omaksi klusterikseen, ja Ruotsi ilmaisi komission vahvasti tukemana epätyytyväisyytensä liikkuvuus-klusterin irrottamiseen ilmasto- ja energiaklusterista. Sopu löytyi komitologiaratkaisujen kautta ja lisäämällä klusterienvälistä toimintaa. Italia jätti avaruusrahoituksen turvaamisesta lausuman.

Tutkijan kotimaahan paluun tukemista koskien lähinnä EU13-maiden intressien vuoksi päädyttiin pitämään tekstissä tällaisen instrumentin rakentamisen mahdollisuus auki, mikäli selvitykset osoittavat sen tarpeelliseksi.

Euroopan innovaationeuvostoa (European Innovation Council, EIC) koskevassa keskustelussa lähes kaikki maat korostivat pk-yritysten ja niiden kasvun tukemisen merkitystä ja niiden pitämistä EIC:n pääasiallisena kohderyhmänä. Keskeisin kysymys liittyi avustusten ja rahoitusinstrumenttien ml. oman pääoman ehtoiset instrumentit suhteen ja suhteellisten osuuksien määrittelemiseen EIC:n instrumenttivalikoimassa. Tässä päädyttiin ratkaisuun, jossa todetaan yhdistelmärahoituksen (blended finance) olevan EIC:n pääasiallinen instrumentti, mutta sen tarkemmin suhdetta ei tässä vaiheessa haluttu lukita prosentuaalisella budjettikatolla avustuksille. Suomi voi pitää tätä kohtuullisena kompromissina ja hyvänä pohjana jatkoneuvotteluille EP:n kanssa, joka Suomen ja monen muun pienen innovaatiomaan tavoin on pitänyt avustusmuotoisten instrumenttien säilyttämistä pk-yrityksille tärkeänä.

Tiukoin keskustelu käytiin kumppanuushankkeiden budjettikatosta erityisesti pilarissa kaksi ”Globaalit haasteet ja Euroopan teollisuuden kilpailukyky”. EU13 ja jotkut pienemmät maat ovat jo pitkään ajaneet kumppanuushankkeiden ja erityisesti institutionaalisten kumppanuuksien (art. 185 ja art.187 perustuvat) vähentämistä ohjelman kokonaisuudessa. Kaikki maat ovat nähneet kumppanuuksien päällekkäisyyksien vähentämisen sekä avoimuuden lisäämisen tarpeellisena. Niukalla enemmistöllä päädyttiin kompromissiin, jossa tarkan budjettikaton asettaminen ei ole ajankohtaista, mutta yli puolet toisen pilarin budjetista tulee jakaa niiden ulkopuolella. Lisäksi yhteistyölinkkien monitorointia vahvistetaan.

Neuvosto saavutti osittaisen yleisnäkemyksen Horisontti Eurooppa –ohjelman asetuksesta, joka Suomen kannalta oli varsin hyvä ja mahdollistava jatkoneuvotteluja ajatellen. Lisäksi otettiin tiedoksi edistymisraportti Horisontti Eurooppa – paketin erityisohjelmasta.

Muut asiat

13. Avaruus

a) Euroopan avaruusalan toiminnan eteneminen: Pitkän aikavälin näkymät (avaruusalan konferenssi)
(Graz 5.– 6. marraskuuta 2018)

Avaruus ja tutkimus

b) Seuraavan puheenjohtajavaltion työohjelma
Romanian valtuuskunnan tiedotusasia

Suomen edustajat
EMI Mika Lintilä ja TMI Jari Lindström virkamieskuntineen
Pysyvän edustajan sijainen Minna Kivimäki

Asiakirjat
Asiakohdittain

Liitteet

Viite

Asiasanat	kilpailukyky, kilpailukykyneuvosto, sisämarkkinat, teollisuus, teollisuuspolitiikka
Hoitaa	**LVM, OM, TEM, UM**
Tiedoksi	ALR, EUE, LVM, MAVI, MMM, OKM, OM, PLM, SM, STM, TRAFI, TULLI, VM, VNK, VTV, YM